

zaaknummer 2015W1592(2)

30 juni 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klagster,

juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven priester in het aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 31 augustus 2015. Op 22 oktober 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 22 maart 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen met haar zoon, de heer [naam], en heeft haar standpunt nader toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur, mr. Van Duyneveldt.

Namens het Aartsbisdom is verschenen [naam], voornoemd.

De Klachtencommissie heeft nadien kennis genomen van de brief met bijlage van mr. van Duyneveldt van 4 mei 2016 en de brief van [naam] van 18 mei 2016.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klagster is in het jaar 1950 seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was rector in [instelling], waar klagster van 1950 tot 1954 verbleef.

2.2. Klagster is het op één na oudste kind in een gezin met zeven kinderen. De vader van klagster was in de oorlog overleden en de moeder van klagster overleed zeer plotseling toen klagster zeventien jaar oud was. Klagster en haar jongere broers en zussen werden aanvankelijk ondergebracht bij familieleden, maar na enkele weken werd klagster door de Raad voor de Kinderbescherming naar [instelling] in [plaats] gebracht. Het regime was er streng; er werd hard gestraft en de meisjes mochten zelfs niet met elkaar praten.

Bij het huis was een kapel gelegen, die door de meisjes uit het tehuis moest worden schoongemaakt. Toen het de beurt was van klaagster om de kapel schoon te maken, stond aangeklaagde toe te kijken en gaf klaagster enkele aanwijzingen. Aangeklaagde zei vervolgens, dat hij met klaagster wilde praten. Aangeklaagde nam klaagster mee naar de ruimte achter het altaar, waar hij zich ook verkleetde voor de mis. Daar stond een bank waar hij met haar ging zitten. Aangeklaagde duwde klaagster naar achteren en hield haar vast, zodat ze niet weg kon komen. Hij zei haar, dat ze iets gingen doen dat zij fijn zou vinden; vervolgens heeft hij klaagster verkracht. Klaagster heeft heel hard gegild, maar niemand kon haar horen. Na afloop zat klaagster onder het bloed. Ze is terug gerend naar de zusters en heeft hen verteld, wat er was gebeurd. De zusters zeiden, dat klaagster loog en dat zij haar menstruatie had.

Klaagster heeft de jaren op [instelling] daarna “overleefd” door zich zeer opstandig op te stellen. Klaagster kreeg daardoor vaak straf van de zusters en werd regelmatig opgesloten. Klaagster heeft tot driemaal toe geprobeerd weg te lopen met een aantal andere meisjes, maar steeds werden ze gevonden en weer gestraft.

2.2. Op haar 21ste heeft klaagster het internaat verlaten. Toen klaagster 22 jaar was, kreeg zij problemen met haar menstruatie en heeft zij aan haar toenmalige huisarts verteld over de verkrachting door aangeklaagde. De huisarts heeft klaagster verwezen naar een cursus seksuele voorlichting, maar klaagster is daar niet naartoe gegaan; zij had behoefte aan meer steun en hulp.

2.3. Toen klaagster 25 jaar was, is zij met haar (inmiddels overleden) echtgenoot getrouwd. Aan hem heeft klaagster alles over de verkrachting, de moeilijke tijd in [instelling] en het seksueel misbruik verteld. Voor klaagster was haar echtgenoot een grote steun; zij hadden een zeer goed huwelijk.

Ook aan haar broer [naam], die zelf eveneens is misbruikt, heeft klaagster over het misbruik verteld.

Klaagster wilde haar kinderen niet met haar verhaal belasten, maar heeft twee jaar geleden toch aan haar oudste zoon verteld, wat haar in haar jeugd is overkomen.

2.4. Klaagster heeft het misbruik haar hele leven met zich mee gedragen. Zij heeft geprobeerd het van zich af te schrijven in dagboeken. De dagboeken zijn echter verloren gegaan in een overstroming. Klaagster heeft enkele jaren geleden een burn-out gehad; de jeugdherinneringen kwamen weer in alle hevigheid boven. Klaagster heeft toen hulp gezocht bij een psychotherapeut en heeft EMDR therapie gevolgd.

2.5. Klaagster hoopt met deze procedure eindelijk erkenning te verkrijgen voor hetgeen haar in haar jeugd is aangedaan; eerder werd zij niet geloofd. Haar psychotherapeut heeft klaagster aangeraden haar klacht door te zetten in de hoop, dat dit zal bijdragen aan de verwerking van het verleden.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

[Naam] heeft in zijn inhoudelijke reactie te kennen gegeven, dat nader onderzoek heeft uitgewezen, dat aangeklaagde inderdaad van 1946 tot 1956 rector was van [instelling]. Verder is geen aanvullende informatie is gevonden. In zijn brief van 18 mei 2016 heeft [naam] laten weten, dat de door klaagster voor en na de zitting overgelegde verklaringen de klacht voldoende aannemelijk maken. [Naam] wil klaagster dan ook zijn spijt betuigen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde haar heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat, dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn zesenzestig jaar verstreken sedert de feiten, die klaagster aangeklaagde verwijt, zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagde is overleden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit de eenmalige verkrachting van klaagster in de kapel in de tuin van [instelling].

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze, waarop en de details, waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door:

- De brief van de heer [naam], broer van klaagster, van 1 maart 2015, die heeft verklaard, dat klaagster en hij verschillende keren hebben gesproken over de verkrachtingen die zij hebben ondervonden in de tehuizen waar zij waren ondergebracht. Voor klaagster was dit tehuis [instelling] in [plaats];
- De verklaring van [naam], psychotherapeut, van 13 januari 2016, waarin is vermeld dat klaagster werd aangemeld in verband met angstklachten als gevolg van seksueel misbruik en fysiek geweld door de Kerk in haar jeugd;
- De verklaring ter zitting van de heer [naam], zoon van klaagster, dat klaagster hem twee jaar geleden over het misbruik heeft verteld.
- De aanvullende verklaring van [broer] van 21 april 2016 waarin hij aan zijn eerdere verklaring heeft toegevoegd, dat hij al heel erg lang, zo'n 50 jaar, op de hoogte is van het misbruik dat klaagster is aangedaan en zij hem heeft verteld, dat zij is verkracht door de rector, toen ze de kapel moest schoonmaken;

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klaagster en aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van het misbruik slechts zeventien jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegronde verklaring van de klacht alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. [Naam] heeft hiertoe stappen gezet door zowel ter zitting als in de brief van 18 mei 2016 het leed dat klaagster is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klaagster erop dat zij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Aartsbisschop van Utrecht, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 juni 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.